

**Luonnon moni-
muotoisuuden
huomioiminen Elon
sijoitustoiminnassa**

Sisällysluettelo

Monimuotoinen luonto elämän edellytyksen ja talouden toiminnan turvaajana	2
Luontoriskien tunnistaminen sijoituskohteissa	2
Tiekartta luonnon monimuotoisuuden huomioimiseen Elon sijoitustoiminnassa	3
• Aiheeseen perehtyminen ja ymmärryksen lisääminen	4
• Luontoon liittyvien riskien tunnistaminen ja analyysi sijoitussalkussa	4
• Tavoitteen ja niiden integroiminen sijoitussalkkuun	5
• Raportointi	6

Monimuotoinen luonto elämän edellytyksien ja talouden toiminnan turvaajana

Luonnon monimuotoisuus eli biodiversiteetti tarkoittaa elämän moninaisuutta maapallolla. Se kattaa kaikki elämän eri muodot: lajien määrän, geeniperimän sekä näiden vuorovaikutukset ekosysteemeissä.

Elämän edellytyksien turvaamiseksi tulee luonnon monimuotoisuutta suojella ja ylläpitää. Ihmiset ja talous ovat vahvasti riippuvaisia luontopääomasta ja ekosysteemipalveluista. Toisaalta ihmisen toiminnalla on myös vaikutuksia luontoon. Luontopääomalla tarkoitetaan ihmistä hyödyttäviä luonnonvaroja, kuten maaperää, mineraaleja, vettä, ilmaa ja eläviä eliöitä. Ekosysteemipalvelut ovat luonnon tarjoamia elintärkeitä palveluita, kuten ruokaa, energiaa, veden puhdistusta, lääkekasveja, hiilen sidontaa ja ravintokasvien pölytystä. **Maailman talousfoorumi** (World Economic Forum, WEF) arvioi, että yli puolet globaalista bruttokansantuotteesta on vahvasti tai melko vahvasti riippuvaista luonnon ekosysteemipalveluista. WEF:n vuosittaisissa riskiraporteissa ilmaston ja biodiversiteettiin liittyvät riskit ovat kasvaneet niin lyhyellä kuin pidemmällä aikavälillä.

Luontoriskien tunnistaminen sijoituskohteissa

Sijoittajalle luonnon monimuotoisuuden hupeneminen on paljolti ilmastonmuutoksen kaltainen taloudellinen systeemiriski, jonka vaikutukset on pyrittävä tunnistamaan. Eläkevarojen tuottava ja turvaava sijoittaminen edellyttää myös luonnon monimuotoisuuden huomioimista sijoitustoiminnassa. Elossa on tarkoituksena kartoittaa sijoituksissa olevia luonnon monimuotoisuuden liittyviä riippuvuuksia ja vaikutuksia sekä tunnistaa siihen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia.

Yritykset voivat altistua luonnon monimuotoisuuteen liittyviin fyysisiin ja transitoriskeihin¹, joilla voi olla vaikutusta niiden liiketoimintaympäristöön. Yritysten ja sijoittajien tulisi ymmärtää niiden toimintaan vaikuttavat olennaiset luontoriskit muuttavassa toimintaympäristössä. Fyysiset riskit voidaan jakaa lyhytaikaisiin akuutteihin, kuten metsäpalot, öljyvahingot, sekä systemaattisesti ja asteittain luonnon tilaa muuttaviin kroonisiin, kuten ilmastonmuutos ja saastuminen. Transitoriskit voivat olla poliittisia, teknologisia, markkina-, maine- tai regulaatoriskejä. Taloudellisten toimijoiden puutteelliset toimet luonnon monimuotoisuuden huomioimisessa kasvattavat näitä riskejä.

Elon luonnon monimuotoisuuden huomioimisen tiekartta koostuu neljästä vaiheesta: perehtyminen, analyysi, integrointi ja raportointi. Käytännössä toiminta ei etene näin suoraviivaisesti vaan nämä vaiheet kulkevat myös rinnakkain ja vaatii organisaatiolta jatkuvaa perehtymistä, itsearviointia ja kehittämistä.

¹ Esimerkiksi TNFD, PRI ja WWF

Tiekartta luonnon monimuotoisuuden huomioimiseen Elon sijoitustoiminnassa

Aiheeseen perehtyminen ja ymmärryksen lisääminen

Tietoisuus luonnon monimuotoisuuden hupenemisesta ja sen vaikutuksista ympäristöön, ihmisiin ja talouteen on nopeassa kasvussa. Valtiot, yritykset ja sijoittajat ovat kasvavissa määrin asettamassa laajempia luontoon liittyviä tavoitteita ilmastotavoitteiden rinnalle. Maailmanlaajuisesti yhtenä merkittävänä käännekohtana voidaan pitää Montrealissa joulukuussa 2022 järjestettyä YK:n luontokokousta (COP15). Kokouksessa päästiin sopuun luonnon monimuotoisuutta koskevista tavoitteista, joiden avulla luontokato pysäytetään vuoteen 2030 mennessä ja pyritään kohti luonnon tilan vahvistamista.

Euroopan unionissa tavoitteita ohjaa EU:n biodiversiteetti-strategia. Strategian tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä 17 avaintavoitteen kautta. Biodiversiteettistrategia on EU:n luonnonsuojelun kulmakivi ja keskeinen osa vihreän kehityksen ohjelmaa ja ilmasto-neutraaliustavoitetta.

Yritysten ja sijoittajien lähestymistapana luonnon monimuotoisuuteen käytetään usein kaksinkertaista olennaisuutta. Tällä tarkoitetaan toisaalta taloudellisen toiminnan riippuvuuksia luonnosta ja toisaalta sen vaikutuksia luontoon. Nämä luovat yrityksille ja sijoittajille sekä riskejä että mahdollisuuksia.

Luonnon monimuotoisuuteen liittyvien riskien ja mahdollisuuksien arvioimiseen tarkoitettut yritysten ja sijoittajien viitekehukset ja data ovat kehittyneet nopeasti viime vuosina. Analyysityökalut ovat kuitenkin vielä uusia ja datan saatavuus rajallista. Elo on ensimmäisessä vaiheessa panostanut ymmärryksen lisäämiseen, aiheeseen perehtymiseen ja erilaisten standardien, aloitteiden ja viitekehysten kartoittamiseen. Toisaalta tieto luontoriippuvuuksista ja -vaikutuksista lisääntyy ja tämä vaatii jatkuvaa osaamisen päivittämistä.

Elo panostaa henkilöstönsä osaamisen kehittämiseen ja aiheeseen kouluttamiseen instituutionaalisen sijoittajan näkökulmasta. Lisäksi kartoitamme ja osallistumme sijoittajien yhteistyöaloitteisiin, jotka tukevat tavoitteitamme ja toimintaamme. Liityimme vuonna 2015 sijoittajajäseneksi CDP:n ilmastonmuutos-, vesi- ja metsäkatoaloitteeseen. Aloitteeseen liittyneet yritykset raportoivat CDP:lle toimistaan, joita taas sijoittajat voivat hyödyntää analyyseissään. Aloitteen kautta sijoittajat myös kannustavat yrityksiä raportoimaan. Vuonna 2023 liityimme Nature Action 100 -yhteistyöaloitteeseen. Tämän 190 sijoittajan käynnistämän aloitteen tavoitteena on lisätä yritysten toimia ja tavoitteita luontokadon ehkäisemiseksi. Tarkoituksena on kannustaa erityisesti niitä yrityksiä, joilla on merkittävä rooli luonnon monimuotoisuuden huomioimisessa ja luontokadon pysäyttämisessä.

Luontoon liittyvien kestävyysriskien tunnistaminen ja analyysi sijoitussalkussa

Elo on tunnistanut luontoon liittyviä kestävyysriskejä sijoitussalkussaan. Vuonna 2022 arvioimme suorien noteerattujen osakesijoitusten riippuvuuksia ja vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Tulemme tarkentamaan ja laajentamaan luonnon monimuotoisuuteen liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistamista eri omaisuuslajeissa ja sijoitusstrategioissa.

Olennaiset toimialat ja alueet

Kuten muissakin kestävyysriskeissä, keskeistä on olennaisten tekijöiden tunnistaminen. Eri toimialoilla ja alueilla luontoriippuvuuksien ja -vaikutuksien suuruus vaihtelee hyvinkin paljon. Sijoittajille on tärkeää tunnistaa keskeiset sijoitustensa luontoriskit.

Selvitysten² mukaan luontokatoon eniten vaikuttavia toimialoja ovat metsäteollisuus, kemianteollisuus, kaivosteollisuus, kuljetusteollisuus, öljy- ja kaasuteollisuus sekä ruoka-, juoma- ja tupakkateollisuudet. Luonnon monimuotoisuudesta riippuvaisia

Kiertotaloudella pienennetään negatiivisia vaikutuksia ympäristöön

Kansainvälisen luontopaneelin **IPBES:n vuonna 2019 julkaiseman raportin** mukaan luonnon monimuotoisuus köyhtyy nyt ennennäkemätöntä vauhtia. Maailmanlaajuisesti yhteensä noin miljoona arvioidusta kahdeksasta miljoonasta eläin- ja kasvilajista on vaarassa kuolla sukupuuttoon, monet jo seuraavina vuosikymmeninä. Tutkimuksien mukaan muutos johtuu pääasiassa ihmisen toiminnan seurauksista, kuten maankäytöstä, ilmastonmuutoksesta, saastumisesta, luonnonvarojen ylikäytöstä sekä vieraslajeista. Ihmiskunta kuluttaa luontoa kestävästi ja kuormittaa jätteillä ympäristöä. Esimerkiksi kiertotalouden avulla voidaan kuitenkin pienentää negatiivisia vaikutuksia. ●

toimialoja ovat metsäteollisuus, maatalous, kalastus, rakentaminen, sähköntuotanto, vaateteollisuus ja ylellisyshyödykkeet sekä ruoka-, juoma- ja tupakkateollisuudet. Elo on aloittanut sijoitussalkkunsensa analysoinnin, jossa kartoitetaan toimialoja, joilla on suurin vaikutus ja riippuvuus luonnon monimuotoisuuteen.

Monimuotoisuusriskien tarkastelussa voidaan hyödyntää sijoittajien lähestymistapoja ilmatoriskeihin. Biodiversiteettiin liittyvät viitekehukset ja mittaristo eivät kuitenkaan ole vielä

2 Lähteet: [Nature Action 100](#), [Finance for Biodiversity Foundation](#), [WEF](#), [TNFD](#), [PRI](#), [MSCI](#), [UNEPFI](#)

vakiintuneet. Biodiversiteettiä on vaikea mitata suoraan, sillä on huomioitava riskien alueellisuus ja paikallisuus. Kuitenkin kestävyysmurroksen edistämiseen tarvitaan tiedepohjaista dataa.

Tietyt alueet ovat luontokadolle herkempiä kuin toiset. Myös näihin liittyviä riskejä tullaan tarkemmin selvittämään Elon sijoitussalkussa yritysten raporttoitaessa enemmän luonnon monimuotoisuuteen liittyen ja sijoittajille suunnattujen työkalujen kehityksessä.

Toimitusketjut

Luonnon monimuotoisuuteen liittyvät vaikutukset ja riskit eivät rajoitu vain suoraan yhtiöiden omaan toimintaan vaan ovat myös osa niiden toimitusketjuja. Monien yritysten liiketoimintamallit ovat sidoksissa luonnon tuottamiin ekosysteemipalveluihin. Toimitusketjujen läpinäkyvyys auttaa niiden hallinnassa eli riskien tunnistamisessa, jatkuvuudessa ja ennustettavuudessa. EU:ssa regulaatio lisääntyy myös koskemaan toimitusketjujen läpinäkyvyyttä ja kestävyyttä, esimerkiksi metsäkatoasetuksen ja yritys vastuudirektiivin osalta.

Luontokato ei ole vain ympäristöön ja talouteen liittyvä uhka, vaan ulottuu myös laajasti sosiaalisiin tekijöihin. Luontokadon heikkeneminen voi vaikeuttaa esimerkiksi ruuan, veden ja energian saantia sekä lisätä pandemioita. Osa maapallosta voi muuttua ihmisille asumiskelvottomaksi.

Metsäkato ja riskihödykkeet

Metsäkadolla tarkoitetaan metsän raivaamista pysyvästi muihin käyttötarkoituksiin, kuten rakentamiseen tai maatalouteen. Metsien tilan heikkeneminen puolestaan on asteittäisempi ja vaikeammin mitattava prosessi, jossa metsien kyky tuottaa ekosysteemipalveluita kärsii.

Maailmanlaajuisesti metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen vaikuttavat etenkin niin sanonut riskihödykkeet ja niistä

valmistetut tuotteet, kuten nautakarja, kahvi, soija ja palmuöljy. Esimerkiksi EU:ssa kesäkuussa 2023 hyväksytyn metsäkatoasetuksen mukaan EU:ssa saa jatkossa myydä vain tuotteita, jotka eivät ole aiheuttaneet metsäkatoa tai heikentäneet metsien tilaa. Elo tulee tarkemmin analysoimaan riskihödykkeiden tilannetta sijoitussalkussaan.

Vesi

Vesi on olennainen osa maapallon ilmastoa ja biosfääriä. Luonnon monimuotoisuus on kriittistä veden kiertokulun säätelyssä, kuten veden puhdistamisessa, tulvavahinkojen estämisessä ja kuivuuden riskin vähentämisessä. Vesiekosysteemien monimuotoisuus edistää vesistöjen yleistä terveyttä ja kestävyyttä. Meneillään olevat muutokset uhkaavat vesihuollon toimivuutta ja luonnon monimuotoisuuden heikentyessä myös makean veden saanti vaarantuu. Yritysten ja sijoittajien vesiriskien taloudellisten vaikutusten mittaamiseen on tällä hetkellä tarjolla vähän työkaluja. Danan ja metodologioiden kehityksessä tuleme arvioimaan tätä tarkemmin.

Tavoitteet ja niiden integroiminen sijoitustoimintaan

Kun tilannekuva luonnon monimuotoisuuteen liittyvistä riippuvuuksista ja vaikutuksista on tarpeeksi selkeä, on Elon seuraavana vaiheena asettaa tavoitteita ja integroida ne toimintaan. Osa toimista on jo käytössä ja niitä kehitetään jatkuvasti.

Normirikeseuranta

Luontoon liittyvät tekijät ovat osa kansainvälisten normien seurantaa Elossa. Esimerkiksi YK:n Global Compact -aloitteen periaatteet 7–9 koskevat ympäristöä: yritysten tulee tukea varovaisuusperiaatetta ympäristöasioissa, tehdä aloitteita, jotka edistävät vastuullisuutta ympäristöasioissa sekä kannustaa ympäristöystävällisten teknologioiden kehittämistä ja levittä-

Luontopääoman kysyntä ja tarjonta oltava tasapainossa

Taloustieteilijä **Dasguptan raportin (2021)** mukaan luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemipalvelut hupenevat nyt nopeammin kuin koskaan aikaisemmin ihmiskunnan historiassa. Raportti nostaa esiin luontopääoma-ajattelun, jossa monimuotoinen luonto otetaan huomioon liiketoiminnassa ja yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Raportti painottaa, että taloustieteen näkökulmasta keskiössä on kysynnän ja tarjonnan tasapaino myös luontopääoman osalta. ●

mistä. Seuraamme, miten sijoituskohteet toimivat kansainvälisten normien ja sopimusten mukaisesti ja odotamme niiden noudattamista.

Kestävät ratkaisut

Suorien noteerattujen osake- ja yritysainasijoitusten osalta Elon tavoitteena on kaksinkertaistaa sijoitukset kestäviin ratkaisuihin vuoteen 2030 mennessä vuoden 2021 tasosta. Kestävät ratkaisut ovat toimintaa, jolla pyritään vastaamaan yhteiskunnallisiin haasteisiin. Ympäristöön liittyviin ratkaisuihin lukeutuu muun muassa saastumisen ehkäisy, kestävä maatalous sekä kestävä vedenkäyttö.

Kiinteistösijoitukset

Suorien kotimaisten kiinteistöjen vuonna 2023 päivitetystä vastuullisuusohjelmasta on asetettu myös luontoon liittyviä tavoitteita. Kiinteistöjen ilmastokuormitusta pienennetään jatkamalla energiatehokkuustoimenpiteitä ja panostamalla kiinteistöjen energiankäytön optimointiin. Kohteissa tuotetun uusiutuvan energian osuutta kasvatetaan vastuullisuusohjelman mukaisesti. Suoran kiinteistökantamme tavoitteena on hiilineutraali energiankäyttö vuoteen 2027 mennessä. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen huomioidaan projekteissa ja rakennushankkeissa osana kestävästä kaupunkikehitystä. Päivitämme vuoden 2024 aikana rakentamisen ympäristökrusteerit ja ohjeistukset, joissa huomioidaan muun muassa kiertotalous ja viherrakentaminen kohteissa. Kiinteistöihin lisätään jatkossakin pesäpaikkoja, kuten hyönteishotelleja. Kiinteistöjen biodiversiteettiä tuetaan myös hakemalla ympäristösertifiointeja valtaosalle toimitilakiinteistöistä sekä osallistamalla ja ohjaamalla toimitilavuokralaisia ja asukkaita esimerkiksi kierrätyksen lisäämiseen. Asetamme kumppaniverkostolle selkeät vastuullisuuskrusteerit ja -mittarit, jotka päivitetään vuosittain.

Valtionlainsijoitukset

Elon valtionlainsijoituksissa on kehitetty ESG-työkalu, jonka yhtenä arviointikohteena on biodiversiteetin suojeleminen. Työkalun avulla voidaan kartoittaa maiden edistymistä luonnon monimuotoisuuden suojelussa ja siihen liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa.

Rahastovarainhoitajat

Elo kartoittaa rahastovarainhoitajiensa vastuullisia toimintatapoja valintavaiheessa huolellisuusanalyysin (due diligence) avulla sekä vuosittaisella kyselyllä. Tulemme päivittämään huolellisuusanalyysiä sekä kyselyjä, jotta niissä huomioitaisiin entistä tarkemmin myös luonnon monimuotoisuus. Vuoden 2023

kyselyssä kartoitimme ensimmäisen kerran rahastovarainhoitajiemme käytänteitä liittyen luonnon monimuotoisuuteen.

Poissulut

Elo on poissulkenut tiettyjä toimialoja suorista sijoituksistaan. Esimerkiksi olemme poissulkeneet tupakkateollisuuden yritykset suorista sijoituksistamme eettisin perustein jo vuonna 2017. Tupakkateollisuudella on terveydellisten haittojen lisäksi haitallisia vaikutuksia myös ympäristöön. Tupakantuotanto vaatii paljon maapinta-alaa, ja puuta kaadetaan tupakan viljelyä ja kuivatusta varten. Tulemme tarkastelemaan luonnon monimuotoisuuden liittyvien rajoitusten tai poissulkujen mahdollisuutta.

Jatkuva kehittäminen

Elo kehittää jatkuvasti sijoitusprosessejaan ja omaisuuslajikohtaisia käytänteitä myös luonnon monimuotoisuuden huomiointiin. Tulemme yhä enemmän huomioimaan biodiversiteetin vaikuttamisessa ja aktiivisessa omistajuudessa sekä päivittämme sijoitusten vaikuttamispolitiikan. Tarkennamme entistä vahvemmin ympäristökysymyksiin ja luonnon monimuotoisuuden liittyviä muita lähestymistapoja sijoitustoiminnassamme.

Raportointi

TNFD (Taskforce for Nature-related Financial Disclosures) on uusi luontoon liittyvien taloudellisten tietojen julkistamista koskeva riskienhallinta- ja raportointivitekehys, jonka avulla organisaatiot voivat raportoida luontoon liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista sekä ryhtyä toimiin tietojen pohjalta.

EU:n tavoitteena on saada yritysten kestävyysraportointi ja tiedot olennaisista kestävyystekijöistä samalle tasolle taloudellisen raportoinnin kanssa. Yritysten tulee tarkastella kestävyysseikkojen taloudellisia vaikutuksia yritykseen sekä yrityksen vaikutuksia kestävyysseikkoihin (kaksoisolennaisuus). EU:n

Luonnon kantokyvyn ylitys luo kasvavaa riskiä

Stockholm Resilience Centre on arvioinut maapallon kantokyvyn kestävyyttä ja asettanut niille yhdeksän rajaa. Rajojen kautta voi tarkastella mm. biokeemiallisia virtoja (fosfori, typpi), biosfäärin eheyttä, luonnon monimuotoisuutta, otsonikatoa, ilmastonmuutosta, maankäyttöä, merten happamoitumista ja makeanveden käyttöä. Arviota on tehty vuodesta 2009, jolloin ylitettiin kolme rajaa, ja vuonna 2023 tehdyssä kolmannessa laajassa arvioinnissa rajoista jo kuusi on ylitetty. Tämä ei välttämättä näy radikaaleina äkillisinä muutoksina, vaan luonnon kantokyvyn ylitys luo kasvavaa riskiä ihmisten hyvinvoinnille ja ekosysteemien kestävyydelle. ●

kestävyysraportointidirektiivissä (CSRD) on raportointistandardit myös biologiselle monimuotoisuudelle ja ekosysteemeille. Mikäli tämä on yritykselle olennaista, on raportoitava muun muassa näihin liittyviä vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia sekä strategian ja liiketoimintamallin kestävyyttä.

Kannustamme yrityksiä raportoimaan luonnon monimuotoisuuden liittyen. Elo raportoi TNFD-raportointisuositusten pohjalta ensimmäisen kerran vuotta 2024 koskien. ●

Hyväksytty Elon sijoitusprosessin ohjausryhmässä 13.12.2023